

Ακλόνητη βιωσιμότητα 30 ετών, μέχρι το 2040, με μεγάλα περιθώρια να παραταθεί σε βάθος χρόνου 50 ετών, συσσωρευμένη περιουσία 3,5 δις. ευρώ, σημερινό δείκτη εργαζομένων προς συνταξιούχους 7,09, που υποδηλώνει την ευρωστία του Ταμείου, διαπιστώνει αναλογιστική μελέτη για τους κλάδους Κύριας

Σύνταξης & Ειδικής Προσαύξησης, Επικουρικής Σύνταξης και Εφάπαξ του ΤΣΜΕΔΕ, που εκπονήθηκε για λογαριασμό του ΤΕΕ. Η τεκμηρίωση της αναλογιστικής μελέτης υπογραμμίζει την ανάγκη διατήρησης του βασικού σχεδιασμού του Ταμείου και συνεχή παρακολούθησή του, με στόχο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του και ταυτοχρόνως επιβεβαιώνει τις βασικές διεκδικήσεις του ΤΕΕ και του σώματος των Ελλήνων τεχνικών που ζητούν την αυτοτέλεια του ΤΣΜΕΔΕ και την κατάργηση του νόμου 3655/08, που επέφερε τη βίαιη και απαράδεκτη ενοποίηση στο πλαίσιο του ΕΤΑΑ.

Βιώσιμο και εύρωστο Ταμείο το ΤΣΜΕΔΕ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, όπως δηλώνει ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιάννης Αλαβάνος**, θέτει ως «κόκκινη γραμμή» για τις όποιες εξελίξεις στο Ασφαλιστικό την αυτοτέλεια του ΤΣΜΕΔΕ, τη διατήρηση της σχέσης ασφάλισης ιδιότητας, κύριας σύνταξης και τη διατήρηση και αξιοποίηση των αποθεματικών του ΤΣΜΕΔΕ, στην κατεύθυνση διεύρυνσης των εγγυοδοτικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων του, που παράγουν ανάπτυξη και απασχόληση.

Τα βασικά αποτελέσματα - συμπεράσματα της αναλογιστικής μελέτης που εκπόνησε ο δρ. **Αλέξανδρος Α. Ζυμπίδης**, αναλογιστής, επίκουρος καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, τ. πρόεδρος της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής συνοψίζονται ως εξής:

1. Όλα τα ατομικά ισοζύγια των «νεοεισερχόμενων» ασφαλισμένων είναι πλεονασματικά, πλην δύο εξαιρέσεων που είναι οριακά αρνητικά. Συνολικά και για τους τρεις κλάδους (Κύρια Σύνταξη, Επικουρική Σύνταξη και Εφάπαξ) το ατομικό ισοζύγιο Εισφορών - Παροχών ενός

νεοεισερχόμενου είναι σίγουρα θετικό.

2. Η χρηματοροή του κλάδου κύριας σύνταξης για το σύνολο των ασφαλισμένων και συνταξιούχων (με βάση συνετές υποθέσεις - παραδοχές) κρίνεται ικανοποιητική. Συγκεκριμένα, εμφανίζει ταμειακό έλλειμμα μετά από μια 10ετία και ουσιαστικό πρόβλημα ρευστότητας μετά από μια 30ετία.

Βεβαίως, εάν η ετήσια απόδοση επενδύσεων βελτιωθεί ή έχουμε πιο ομαλό σενάριο συνταξιοδότησης ή καλύτερη πορεία στα λοιπά έσοδα του Ταμείου, τότε, ενδεχομένως, να μην εμφανιστεί τελικά πρόβλημα ρευστότητας, αλλά το όποιο αναλογιστικό έλλειμμα υφίσταται σήμερα, να αποσβεστεί μέσα στα επόμενα 30 έως 50 έτη.

Με βάση, λοιπόν, τα παραπάνω και με δεδομένο ότι η περιουσία του κλάδου της κύριας σύνταξης αγγίζει σήμερα, περίπου, τα 3,5 δις. ευρώ, θεωρούμε ως συνετή επιλογή την υιοθέτηση τριών μέτρων.

1. Διατήρηση του ισχύοντος σχεδιασμού του Ταμείου.

2. Συνεχή παρακολούθηση του αναλογιστι-

Σχέση εργαζομένων - συνταξιούχων

	Πλήθος κυρίως Ασφαλισμένων		λ(t)
	Ατόμων	Συνταξιούχων	
31.12.2001	81.160	12.212	6,65
31.12.2002	84.740	12.569	6,74
31.12.2003	87.569	12.168	7,20
31.12.2004	91.935	10.857	8,47
31.12.2005	95.704	14.722	6,50
31.12.2006	97.748	13.990	6,99
31.12.2007	101.918	14.400	7,08

Ο δείκτης εργαζομένων προς συνταξιούχους για την περίοδο 2001-2007, ως μέσο πληθικό λ(t) για όλη την περίοδο της επταετίας, ισούται με 7,09. Δηλαδή, σε κάθε ένα συνταξιούχο αντιστοιχούν επτά εργαζόμενοι ή οι εισφορές των επτά εργαζομένων χρηματοδοτούν τις παροχές ενός συνταξιούχου. Σίγουρα το 7,09 εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας για τη μακροχρόνια χρηματοδότηση του Ταμείου, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σχετικός δείκτης για όλο το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα κινείται γύρω στο 2 για την κύρια σύνταξη και, περίπου, στο 3 για την επικουρική σύνταξη. Επίσης, παρατηρούμε ότι ο δείκτης λ(t) εμφανίζει σχετική διαχρονική σταθερότητα.

κού ελλείμματος και του χρονικού σημείου εμφάνισης προβλήματος ρευστότητας, καθώς και της διαχρονικής εξέλιξης των συγκεκριμένων μεγεθών.

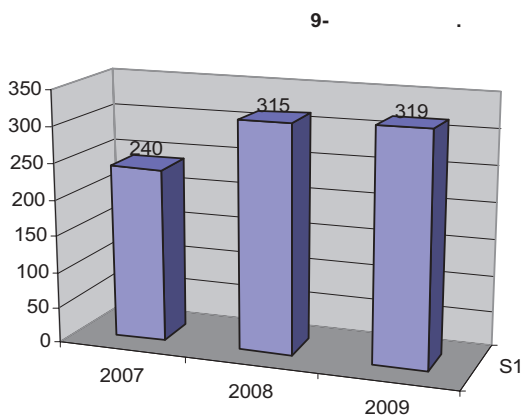
3. Έγκαιρη παρέμβαση ανασχεδιασμού και τροποποίησης του ισχύοντος καθεστώτος, με βάση τις επεξεργασμένες πληροφορίες και τα αντικειμενικά στοιχεία που θα

προκύψουν από την προηγούμενη διαδικασία παρακολούθησης του Ταμείου, με στόχο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του.

Βασικά μεγέθη

Τα βασικά οικονομικά και δημογραφικά μεγέθη που καταγράφει η αναλογιστική μελέτη έχουν ως εξής:

Εξέλιξη του ετήσιου αποτελέσματος τριετίας

Έτος	Ετήσιο αποτέλεσμα
2007	239.930.640 ευρώ
2008	315.458.000 ευρώ
2009	319.005.510 ευρώ

Το ετήσιο αποτέλεσμα (εσόδων - εξόδων) της τελευταίας Τριετίας (2007-08-09) του Ταμείου για τον κλάδο της Κύριας Σύνταξης διαμορφώνεται πλεονασματικό και τα τρία τελευταία έτη με σαφή ανοδική τάση. Τα στοιχεία, σε συνδυασμό με το ύψος της περιουσίας στις 31.12.2009 (περίπου 3,5 δισ. ευρώ), σαφώς συνηγορούν τουλάχιστον στη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Γιατί θα δώσουμε τη μάχη για το ΤΣΜΕΔΕ

του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΛΑΒΑΝΟΥ***

Είχαμε συνάντηση με τον υπουργό Εργασίας λίγες ώρες μετά τη συζήτηση που είχε με τους «επόπτες – ελεγκτές» της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Υπουργός ανέφερε πως χρησιμοποίησε ως επιχείρημα πως στην Ελλάδα υπάρχουν και υγιή, στα οικονομικά τους μεγέθη, ασφαλιστικά ταμεία. Με πρώτο, προφανώς, το ΤΣΜΕΔΕ.

Το ΤΣΜΕΔΕ έχει μια εκατοστιαία μονάδα καλύτερη απόδοση στη διαχείριση των αποθεματικών του από τα Ταμεία, όπως το ΙΚΑ, τα οποία έχουν συστήσει ειδικούς φορείς για τη διαχείρισή τους.

Το ΤΣΜΕΔΕ έχει σημαντικό ετήσιο όφελος από την επένδυση που πραγματοποιεί στις δράσεις των ασφαλισμένων μελών του: εγγυήσεις, χρηματοδοτήσεις, προεξοφλήσεις. Μοναδικό από όλα τα Ταμεία, έχει συνδέσει την τύχη του με την πορεία για διευκολύνσεις και ίσες ευκαιρίες απασχόλησης στους μηχανικούς, τουλάχιστον αυτούς που δεν μπορούν να διασυνδεθούν με τράπεζες.

Η αναλογιστική μελέτη, η οποία συντάχθηκε από τους πλέον ειδικούς και παρουσιάζεται σε αυτό το τεύχος, δείχνει πως το ΤΣΜΕΔΕ θα έχει θετικό ισοζύγιο μέχρι το 2040. Η προηγούμενη έδειχνε έλλειμμα πριν το 2010. Το κυριότερο, υποδεικνύονται τρόποι ώστε και μετά από το 2040 το Ταμείο να μπορεί να υποστηρίξει τις παροχές του. Είναι ο μόνος τρόπος για να αποक्रουστεί η φυγή προς την –περισσότερο επισφαλή, όπως αποδεικνύεται– ιδιωτική ασφάλιση, για να πειστούν οι ασφαλισμένοι ότι οι εισφορές τους (οι μεγαλύτερες στην ΕΕ), θα έχουν αντίκρισμα σε συντάξεις, σε «προνοιακές» παροχές (με τη λειτουργία του κλάδου ειδικών παροχών), στην Υγεία.

Τα αποτελέσματα από την ύπαρξη του ΕΤΑΑ τα παρακολουθούμε. Σε πείσμα όλων όσοι υποστηρίζουν άκριτα ενοποιήσεις, φυσική, όμως, συνέπεια των αγώνων που έδωσαν πριν δύο χρόνια όλοι οι μηχανικοί, το ΤΣΜΕΔΕ είναι πιο ισχυρό. Θα δώσουμε και τώρα τη μάχη για ό,τι έχουμε χαράξει σαν κόκκινη γραμμή στο Ασφαλιστικό. Μια μάχη υπέρ των πολιτών, των εργαζομένων, των επιστημόνων, των μηχανικών. Γιατί δεν αποτελεί λύση η εξαθλίωση ενός Ταμείου να σημάνει την ταχύτερη εξαθλίωση των άλλων. Λύση αποτελεί ένα Ταμείο όπως το ΤΣΜΕΔΕ, χωρίς ρίσκο, να επεκτείνει τις δράσεις του για δημιουργία απασχόλησης και αναθέρμανση της οικονομίας, που θα έχει ευεργετικά οφέλη για όλα τα Ταμεία.

* Πρόεδρος του ΤΕΕ

• Δείκτης εργαζομένων προς συνταξιούχους για την περίοδο 2001-2007

Ένας σημαντικός δείκτης που υποδηλώνει την ευρωστία ενός Ταμείου είναι το ηλικίο των εργαζομένων προς τους συνταξιούχους. Το μέσο ηλικίο για όλη την περίοδο της επταετίας ισούται με 7,09. Δηλαδή, σε κάθε έναν συνταξιούχο αντιστοιχούν επτά εργαζόμενοι ή οι εισφορές των επτά εργαζομένων χρηματοδοτούν τις παροχές ενός συνταξιούχου. Σίγουρα το 7,09 εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας για τη μακροχρόνια χρηματοδότηση του Ταμείου, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σχετικός δείκτης για όλο το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα κινείται στο επίπεδο του 3.

• Λοιπά έσοδα (πλην εισφορών και εσόδων επενδύσεων) τριετίας 2007-2009

Τα λοιπά έσοδα, πλην των εισφορών (ασφαλισμένων, εργοδοτών και κράτους) και των εσόδων επενδύσεων του Κλάδου της Κύριας Σύνταξης, είναι πολύ σημαντικά, αγγίζοντας το επίπεδο των 150 εκ. ευρώ σε ετήσια βάση. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που δείχνει τις ευρύτερες οικονομικές δυνατότητες του κλάδου των μηχανικών, σε σχέση με τη μελλοντική χρηματοδότηση του Ταμείου.

• Εξέλιξη του αποτελέσματος (εσόδων - εξόδων) της τριετίας 2007-2009

Το συνολικό ετήσιο αποτέλεσμα του Ταμείου διαμορφώνεται πλεονασματικό και τα τρία τελευταία έτη στο επίπεδο των 320 εκ. ευρώ και με σαφή ανοδική τάση, διαμορφώνοντας το συσσωρευμένο κεφάλαιο - περιουσία την 31η.12.2009 στο επίπεδο των 3,5 δισ. ευρώ. Αξίζει να σημειώσουμε ότι το Ταμείο είναι πλεονασματικό, όχι μόνο την τελευταία τριετία, αλλά ολόκληρη την τελευταία δεκαετία.

Τα βασικά δεδομένα της αναλογιστικής μελέτης

- Κεφάλαιο την 31.12.2009: 3.400.000.000 ευρώ
- Πλήθος Ενεργών / Συνταξιούχων την 31.12.2009: Ενεργοί: 105.000 / Συνταξιούχοι: 15.000
- Ετήσια απόδοση επενδύσεων (χρηματοροής): Σταθερή σε ποσοστό 3,50% από το 2010 και για τα επόμενα χρόνια.
- Ετήσια έσοδα ανά ενεργό ασφαλισμένο το 2010 και μελλοντική αύξηση: 7.500 ευρώ / 0,25%.
- Ετήσια έξοδα ανά συνταξιούχο το 2010 και μελλοντική αύξηση: 30.000 ευρώ / 0%.
- Πλήθος νεοεισερχομένων το 2010 και ετήσια μελλοντική αύξηση: 3.500 ευρώ / 0%.
- Πλήθος νέων συνταξιούχων το 2010 και ετήσια μελλοντική αύξηση: 1.500 ευρώ / 3,0% (ώστε μέχρι το 2032 να αποχωρήσουν όλοι οι «παλαιοί»).
- Μέσο ποσοστό θνησιμότητας συνταξιούχων: 2,0%.

Χρηματοροή για τον κλάδο κύριας σύνταξης & ειδικής προσαύξησης

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ
				31.12
2009				3.400.000.000
2010	787.500.000	450.000.000	337.500.000	3.856.500.000
2011	804.506.250	495.000.000	309.506.250	4.300.983.750
2012	821.253.420	541.350.000	279.903.420	4.731.421.601
2013	837.729.059	589.090.500	248.638.559	5.145.659.916
2014	853.920.295	638.263.215	215.657.080	5.541.415.092
2015	869.813.823	688.911.111	180.902.712	5.916.267.332
2016	885.395.889	741.078.445	144.317.445	6.267.654.134
2017	900.652.276	794.810.798	105.841.478	6.592.863.506
2018	915.568.287	850.155.122	65.413.165	6.889.026.894
2019	930.128.734	907.159.776	22.968.958	7.153.111.794
2020	944.317.916	965.874.569	-21.556.653	7.381.914.054
2021	958.119.608	1.026.350.806	-68.231.198	7.572.049.847
2022	971.517.038	1.088.641.330	-117.124.292	7.719.947.300
2023	984.492.875	1.152.800.570	-168.307.695	7.821.837.760
2024	997.029.207	1.218.884.587	-221.855.380	7.873.746.702
2025	1.009.107.523	1.286.951.125	-277.843.602	7.871.484.234
2026	1.020.708.692	1.357.059.659	-336.350.967	7.810.635.215
2027	1.031.812.946	1.429.271.448	-397.458.502	7.686.548.945
2028	1.042.399.857	1.503.649.592	-461.249.734	7.494.328.424
2029	1.052.448.317	1.580.259.080	-527.810.763	7.228.819.156
2030	1.061.936.511	1.659.166.852	-597.230.341	6.884.597.485
2031	1.070.841.901	1.740.441.858	-669.599.957	6.455.958.440
2032	1.079.141.197	1.824.155.113	-745.013.916	5.936.903.069
2033	1.086.810.336	1.910.379.767	-823.569.431	5.321.125.246
2034	1.094.511.076	1.996.604.420	-902.093.344	4.605.271.285
2035	1.102.243.527	2.082.829.073	-980.585.547	3.785.870.233
2036	1.110.007.800	2.169.053.727	-1.059.045.927	2.859.329.764
2037	1.117.804.005	2.255.278.380	-1.137.474.376	1.821.931.930
2038	1.125.632.253	2.341.503.034	-1.215.870.781	669.828.767
2039	1.133.492.657	2.427.727.687	-1.294.235.031	-600.962.257

Όπως παρατηρούμε, ταμειακό έλλειμμα εμφανίζεται για πρώτη φορά μετά από μια δεκαετία, το έτος 2020, και ουσιαστικό πρόβλημα ρευστότητας (αρνητική τιμή για το συσσωρευμένο κεφάλαιο την 31.12) μετά από μια τριακονταετία, το έτος 2039. Αξίζει να σημειώσουμε ότι όλες οι υποθέσεις - παραδοχές για την κατασκευή της χρηματοροής εκτιμώνται ως απολύτως συνετές, ίσως και «συντηρητικές».

Η λύση για το ασφαλιστικό μας σύστημα είναι αλληλένδετη με την οικονομική ανάπτυξη και τις διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται στην ελληνική οικονομία και άμεσα συνδυασμένη με την απασχόληση και μάλιστα με την απασχόληση με σωστές προϋποθέσεις.

- Απαιτείται αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός του στοιχειώδους σήμερα θεσμικού πλαισίου αναλογιστικών μελετών με βάση τη σύγχρονη διεθνή εμπειρία και τα εξειδικευμένα μαθηματικά μοντέλα.

- Εκπόνηση αναλογιστικών μελετών, με βάση το νέο αναμορφωμένο και εκσυγχρονισμένο θεσμικό πλαίσιο που θα δημιουργηθεί, όλων των φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως υφίστανται ή όπως πρόκειται να αναμορφωθούν, ώστε να αποδεικνύεται πλήρως η βιωσιμότητά τους ή μη, πριν τη δημιουργία και στη συνέχεια λειτουργία τους.

- Επικαιροποίηση - διόρθωση των παραπάνω αναλογιστικών μελετών ανά 2 χρόνια με βάση τα διεθνή πρότυπα και τους «κλεισμένους ισολογισμούς» των ΦΚΑ, μέσω της δημιουργίας αναλογιστικού παρατηρητηρίου, που δεν θα παρακολουθεί απλά το αναλογιστικό έλ-

Αξιόπιστα δεδομένα για βιώσιμες λύσεις

του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΖΥΜΠΙΔΗ***

λειμμα του κάθε κλάδου των Ταμείων, αλλά και το πώς αυτό εξελίσσεται στο βάθος του χρόνου. Έτσι, θα μπορούμε έγκαιρα και αξιόπιστα να επεμβαίνουμε και να προλαβαίνουμε το πραγματικό αναλογιστικό έλλειμμα πριν αυτό απειλήσει τη βιωσιμότητα του εκάστοτε κλάδου.

Στο πλαίσιο του ευρύτερου προβληματισμού για το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, αλλά και των ιδιαιτεροτήτων που υφίστανται για το σύστημα ασφάλισης των μηχανικών, το ΤΕΕ προχώρησε στη σύνταξη μιας ειδικής αναλογιστικής μελέτης.

Στη συγκεκριμένη μελέτη χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία και πληροφορίες που είχε στη διάθεσή του το ΤΕΕ προκειμένου να αποτιμήσει με αξιόπιστο τρόπο την παρούσα θέση, αλλά και τη μακροπρόθεσμη προοπτική βιωσιμότητας των κλάδων Κύριας Σύνταξης, Επικουρικής Σύνταξης και Εφάπαξ του ΤΣΜΕΔΕ.

Αξιζει να τονίσουμε ότι αυτή η μελέτη αποτελεί μόνο την εισαγωγή σε μία προσπάθεια για την εκπόνηση μιας σειράς μελετών, που το ΤΕΕ προτίθεται να εκπονή, πλέον, σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να:

1. Παρακολουθεί με συστηματικό και αξιόπιστο τρόπο την πορεία των οικονομικών και δημογραφικών παραμέτρων του Ταμείου.

2. Υπολογίζει και ποσοτικοποιεί με ακρίβεια τα τεχνικά μεγέθη του αναλογιστικού ελλείμματος, περιουσιακής κάλυψης, καθώς και των προβολών του ετήσιου αποτελέσματος και του πιθανού ταμειακού ελλείμματος σε βάθος χρόνου πέραν της εικοσαετίας.

3. Κατανόει και ερμηνεύει την πορεία των παραμέτρων και μεγεθών που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα του Ταμείου, αλλά και του ευρύτερου πλαισίου της Κοινωνικής Ασφάλισης.

4. Προτείνει έγκαιρα, αλλά και έγκυρα, πιθανά μέτρα και ρυθμίσεις, διατηρώντας τη δικαιοσύνη αλλά και την αλληλεγγύη που θα πρέπει να υφίσταται, μεταξύ των διαφόρων γενεών των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων, για την ομαλή πορεία και εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του Ταμείου.

* **Αναδοχικός, επίκουρος καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, τ. πρόεδρος Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής**

Γιατί η ενοποίηση ΤΣΜΕΔΕ - ΕΤΑΑ θίγει τους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ;

της **ΠΑΤΡΙΝΑΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ - ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ***

Το πρώην ΝΠΔΔ ΤΣΜΕΔΕ αποτελούσε πρότυπο για το ελληνικό κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα. Μετά την κατάργησή του, οι κλάδοι του εντάχθηκαν στο ΕΤΑΑ (Ν. 3655/2008) και συνεχίζουν να αποτελούν το καλό παράδειγμα του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος. Είναι το μόνο Ταμείο που είναι βιώσιμο μέχρι το 2039, όπως αναλύεται στην από το Φεβρουάριο 2010 αναλογιστική μελέτη του Α. Ζυμπίδη. Όλα τα άλλα Ταμεία, παρά τον ασφικτικό κρατικό έλεγχο και τις τακτικές και έκτακτες κρατικές χρηματοδοτήσεις, καταρρέουν γύρω στο 2015, ενώ ορισμένα έχουν ήδη καταρρεύσει, όπως το NAT και ο ΟΑΕΕ, και δεν μπορούν να χορηγήσουν τις παροχές χωρίς την κρατική επικουρήγηση.

Η βιωσιμότητα του Ταμείου και, ήδη, των αντίστοιχων κλάδων του που έχουν ενταχθεί στο ΕΤΑΑ, οφείλεται στις μακροχρόνιες δημογραφικές τάσεις των μηχανικών και στις μακροχρόνιες ιδιαίτερα συνετές επιλογές του ως προς την αξιοποίηση των αποθεματικών του. Ειδικότερα, η αναλογία εργαζομένων προς ασφαλισμένους είναι 7,09 προς 1, ενώ στα άλλα Ταμεία είναι λιγότερο από 2 προς 1 και οι αποδόσεις των αποθεματικών του το 2009 ήσαν 3,7%, ενώ στα άλλα Ταμεία πολύ χαμηλότερες και ενδεικτικά στην ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, που παραιοσιάζεται συχνά λόγω ελλείψεως πληροφόρησης ως παράδειγμα προς μίμηση, είναι μόλις 2,7%.

Παράλληλα, το Ταμείο, σύμφωνα με τις αρχές της Κοινωνικής Ασφάλισης, ενισχύει την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των ασφαλισμένων του, χορηγώντας, για παράδειγμα, εγγυητικές επιστολές στους ασφαλισμένους του για την εκ μέρους τους ανάληψη συναφών έργων. Οι μηχανικοί μπορούν έτσι να ασκούν το επάγγελμά τους χωρίς να χρειάζεται να προσφεύγουν σε ασύμφορες και συχνά αδύνατες γ' αυτούς συμβάσεις με τις τράπεζες, ενώ τα έσοδα του Ταμείου από τη λειτουργία αυτή ενισχύουν τα αποθεματικά του και συνάκολουθα αυξάνουν τη βιωσιμότητά του.

Ειδικότερα, για τους κλάδους επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών πρέ-

πει να τονιστεί ότι οι παροχές τους είναι ανταποδοτικές, υπό την έννοια ότι συναρτώνται με τις εισφορές που έχουν καταβληθεί και τον ασφαλιστικό χρόνο και υπολογίζονται από αναλογιστική μελέτη. Επίσης, το αποθεματικό των κλάδων αυτών καλύπτει τις ήδη συσσωρευμένες απαιτήσεις των ασφαλισμένων, σε ποσοστό αντίστοιχο με αυτό των ιδιωτικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Στις ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ακολουθούν το κεφαλαιοπονητικό σύστημα, το κατά νόμο ποσοστό καλύψεως κυμαίνεται μεταξύ 80 και 90%. Αν ο κλάδος εφάπαξ παροχών εκκαθαριζόταν στις 31-12-2007, η περιουσία του καλύπτει κατά ποσοστό 85% τις συσσωρευμένες απαιτήσεις και αντίστοιχα ο κλάδος επικουρικής συντάξεως κατά ποσοστό 85% τις συσσωρευμένες απαιτήσεις.

Όσον αφορά στα αποθεματικά του κλάδου κύριας συντάξεως, το 2007 κάλυπτε κατά ποσοστό 31% τις ήδη συσσωρευμένες απαιτήσεις των ασφαλισμένων. Στους οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης που ακολουθούν το διανεμητικό σύστημα, το ποσοστό καλύψεως στην περίπτωση της εκκαθάρισης στις 31-12-2007 αντιστοιχεί σε ποσοστό, περίπου, 8%. Επομένως, το ΤΣΜΕΔΕ βρισκόταν συγκριτικά με άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς σε εξαιρετικά καλή θέση.

Όλα όσα προαναφέρθηκαν, σε σχέση με τις χαμηλές δαπάνες διοικήσεως, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κατάργηση του ΤΣΜΕΔΕ και η ένταξη των κλάδων στο ΕΤΑΑ δεν προσέφερε τίποτε στους ασφαλισμένους του. Αντίθετα, οι ασφαλισμένοι του έχασαν τη διαχείριση των αποθεματικών τους, τα οποία με έξυπνες και συνετές επιλογές σχημάτισαν προς όφελος των ασφαλισμένων του. Τα αποθεματικά πλέον, κατά τον Ν. 3655/2009, αποτελούν περιουσία του ΕΤΑΑ και το Διοικητικό του Συμβούλιο έχει την εξουσία να τα διαχειρίζεται. Το γεγονός, δε, ότι ο νόμος προβλέπει λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια των πρώην κλάδων του ΤΣΜΕΔΕ δεν εξασφαλίζει σε τίποτα τους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ, αλλά μάλλον χρωσώνει το χάπι. Όλοι αντιλαμβάνονται ότι οποτεδήποτε οι κλάδοι μπορεί να χάσουν τη λογιστική και οικονομική τους αυτοτέλεια.

* **επίκουρη καθηγήτρια ΕΚΠΑ, δικηγόρος**